

контролю за правами інтелектуальної власності. Це має ключове значення для запобігання відтоку інновацій, формування післявоєнних джерел доходів від ліцензування та зміцнення технологічної незалежності нашої держави.

Література:

1. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: <https://stat.gov.ua/uk/datasets/innovatsiyna-diyalnist-pidpryyemstv> (дата звернення: 15.10.2025).
2. Дія. Бізнес. Офіційний сайт. URL: <https://business.diia.gov.ua/news/brave1-vidnovyv-hrantovu-prohramu-dlia-ukrainskykh-rozrobnykiv-u-sferi-defense-tech> (дата звернення: 16.10.2025).
3. Міністерство цифрової трансформації України. Офіційний сайт. URL: <https://digitalstate.gov.ua/news/it-outsourcing/ukraines-it-powerhouse-innovation-without-limits> (дата звернення: 14.10.2025).
4. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/265247.html> (дата звернення: 15.10.2025).
5. BraveTech EU. Advancing Defence Innovation hand-in-hand with Ukraine. Official EU website. URL: https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/bravetech-eu_en (дата звернення: 16.10.2025).
6. World Intellectual Property Organization. Global Innovation Index 2025. URL: <https://www.wipo.int/edocs/gii-ranking/2025/ua.pdf> (дата звернення: 14.10.2025).

Стяглик Н.І.

кандидат педагогічних наук, доцент
Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна
м.Харків, Україна

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ

У сучасних умовах цифрової трансформації інформаційно-аналітичні інструменти стають ключовим чинником підвищення ефективності управління інноваційним розвитком. Вони забезпечують оперативний доступ до достовірних даних, дозволяють відстежувати тенденції, прогнозувати результати та зменшувати невизначеність під час ухвалення управлінських рішень.

Системний збір, обробка та аналіз великих обсягів даних (Big Data) створюють можливості для глибшого розуміння динаміки ринку, споживчої поведінки, внутрішніх процесів підприємств і наукових організацій. Ефективне управління інноваційним розвитком неможливе без надійної аналітичної бази, яка дозволяє не лише оцінювати поточний стан, а й визначати перспективні напрями розвитку. Так, за даними з відкритих джерел, понад 70% українських компаній активно впроваджують аналітичні платформи для прийняття стратегічних рішень. У сфері освіти цифрова аналітика допомагає формувати Data-Driven підходи до управління університетами, моніторингу якості освітніх програм і прогнозування професійного попиту.

Мета даної роботи полягає у визначенні ролі та можливостей інформаційно-аналітичних інструментів у забезпеченні ефективного управління інноваційним розвитком організацій, зокрема у сфері освіти.

У сучасній практиці управління інноваціями активно застосовуються різноманітні інформаційно-аналітичні інструменти, що дозволяють інтегрувати дані, автоматизувати аналіз і формувати візуалізовані звіти для ухвалення рішень [3].

Наприклад, системи Business Intelligence (Power BI, Tableau, Qlik Sense) – забезпечують збір та інтерактивний аналіз даних із різних джерел, візуалізацію показників ефективності інноваційних проєктів.

Технології Data Mining і Big Data Analytics – дозволяють виявляти приховані закономірності, визначати ризики та прогнозувати результати інноваційних процесів.

AI-рішення (ChatGPT, Google Vertex AI, Azure AI) – підтримують автоматизовану генерацію аналітичних звітів, прогнозування трендів ринку та оптимізацію процесів прийняття рішень.

ERP/CRM-системи (SAP, Salesforce, Microsoft Dynamics) – виступають джерелом управлінських даних про внутрішні бізнес-процеси, клієнтів і партнерів, інтегрованих із аналітичними модулями.

У сфері освіти подібні інструменти використовуються для аналітики наукової діяльності, моніторингу показників якості навчання, оцінювання ефективності проєктів цифровізації. У бізнесі ж вони дозволяють формувати інноваційні стратегії, скорочувати витрати на розробку продуктів і покращувати управління ризиками.

Спробуємо схарактеризувати ключові аспекти Data-Driven підходу в управлінні університетами з використанням інформаційно-аналітичних інструментів [2]. Першим етапом є збір даних: систематичний збір кількісних та якісних даних з різних джерел, таких як результати навчання студентів, ефективність викладацького складу, використання ресурсів, результати досліджень, а також дані про залучення студентів та їхню задоволеність. Другим – аналіз даних, де застосування аналітичних інструментів використовується для виявлення закономірностей, тенденцій та проблем в діяльності університету. Потім – етап прийняття рішень, тобто прийняття обґрунтованих рішень, спираючись на отримані дані, що дозволяє оптимізувати навчальні програми, покращити студентський досвід, зменшити витрати та підвищити загальну ефективність роботи вищого навчального закладу. І, нарешті, етап вдосконалення – моніторинг результатів впроваджених змін і подальше коригування стратегій на основі нових даних для досягнення безперервного покращення.

Таким чином, використання інформаційно-аналітичних технологій значно підвищує ефективність інноваційного розвитку за рахунок більш точного прогнозування, гнучкого планування та зниження рівня невизначеності. Організації, які системно впроваджують аналітичні інструменти, демонструють кращі показники інноваційної активності, швидше й краще адаптуються до змін середовища та ефективніше використовують ресурси [1].

В якості рекомендацій щодо вдосконалення інформаційно-аналітичної підтримки управлінських рішень у межах забезпечення ефективного управління інноваційним розвитком організацій, зокрема в освітній сфері, наведемо наступні:

- розробити комплексну стратегію цифрової аналітики, інтегровану в систему управління інноваціями установи чи організації;
- впровадити інтелектуальні панелі моніторингу (dashboard) для відстеження показників ефективності інноваційних проєктів;
- підвищувати цифрові компетентності управлінців через навчальні програми з Data Analytics та Business Intelligence;
- створити модель взаємодії управлінських та аналітичних процесів, де аналітична система забезпечує безперервний зворотний зв'язок між етапами планування, реалізації та оцінювання результатів.

Отже, інформаційно-аналітичні інструменти є невід'ємним елементом сучасної системи управління інноваційним розвитком. Вони формують основу для прийняття обґрунтованих, стратегічно виважених рішень, забезпечуючи перехід до моделі data-driven management.

Подальший розвиток цього напряму передбачає інтеграцію аналітичних платформ у стратегічне управління підприємствами, установами та університетами, а також підготовку фахівців, здатних працювати з великими даними, інтерпретувати аналітичні результати й застосовувати їх для підтримки інноваційних рішень.

Таким чином, інформаційно-аналітична підтримка виступає не лише інструментом контролю, а й рушійною силою інноваційного зростання в цифровій економіці.

Література:

1. Дія.Освіта – Data-Driven підхід: як ухвалювати рішення на основі даних [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://osvita.diia.gov.ua/webinars/data-driven-approach-how-to-make-decisions-based-on-data>
2. Федірець О.В., Нечипоренко В.В., Поповиченко Г.С., Гніденко В.І. Сутність «data-driven» стратегії маркетингового управління та перспективи її застосування в інноваційно орієнтованих аграрних підприємствах // Актуальні проблеми економіки № 1. Том 2 (283/2), 2025 – с.35-51 DOI: 10.32752/1993-6788-2025-2-283-35-51
3. Paramesha, Mallikarjuna and Rane, Nitin and Rane, Jayesh, Big Data Analytics, Artificial Intelligence, Machine Learning, Internet of Things, and Blockchain for Enhanced Business Intelligence (June 6, 2024). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4855856> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4855856>

Сурік В.В.

здобувач вищої освіти на другому (магістерському) рівні

Кіріченко О.В.,

кандидат економічних наук, доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Актуальний етап розвитку будівельної галузі характеризується значним рівнем турбулентності зовнішнього середовища, що вимагає від компаній високої гнучкості та адаптивності. Постійні зміни в економічній, політичній та технологічній сферах формують нові виклики для підприємств, які змушені працювати в умовах нестабільності. Коливання вартості будівельних матеріалів, зміни податкового та регуляторного законодавства, зростання конкуренції та вплив воєнних подій істотно впливають на ефективність діяльності компаній.

У зв'язку з цим особливого значення набуває питання управління конкурентоспроможністю, яке виступає основою забезпечення стійкості й розвитку будівельного підприємства. Ефективна система управління має бути спрямована на формування конкурентних переваг, здатних забезпечити стабільне функціонування навіть за умов невизначеності. Тому будівельні компанії тепер повинні акцентувати увагу не лише на операційній ефективності, а й на стратегічному управлінні, що передбачає прогнозування ризиків, впровадження інновацій і підвищення адаптивності організаційних процесів.

Ключовим завданням менеджменту будівельної компанії є розроблення та реалізація конкурентної стратегії, здатної забезпечити адаптацію до швидких змін ринку. Для цього необхідно враховувати специфіку галузі – тривалі цикли виробництва, високий рівень матеріалоємності, залежність від зовнішніх підрядників і постачальників, а також сезонні коливання попиту. Ефективне управління передбачає гнучке стратегічне планування, яке базується на аналізі внутрішнього потенціалу компанії, оцінці конкурентного середовища та прогнозуванні тенденцій розвитку ринку.

Особливе значення у сучасних умовах набуває інноваційна складова конкурентоспроможності. Використання новітніх технологій у проектуванні, будівництві та управлінні об'єктами дозволяє підвищити якість робіт, скоротити витрати та забезпечити відповідність екологічним і енергетичним стандартам. Цифрові інструменти, такі як BIM-моделювання (Building Information Modeling), автоматизоване планування ресурсів (ERP-системи) та аналітика даних, створюють можливість прийняття обґрунтованих управлінських рішень і підвищення продуктивності. Інноваційна активність стає важливим чинником формування довгострокової конкурентної переваги будівельних компаній [1].